

P.Z. br. 322

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-12/22
Urbroj: 50301-25/06-18-5
Zagreb, 10. travnja 2018.

Hs**NP*740-02/18-01/01*50-18-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	11-04-2018		
Klasifikacijska oznaka:	740-02/18-01/01	Org. jed.	6.5
Urudžbeni broj:	50-18-04	Pril.	-
		Vrij.	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o kaznenom postupku (predlagatelj: Ranko Ostojić, zastupnik u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 740-01/18-01/01, urbroja: 65-18-03, od 22. ožujka 2018. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o kaznenom postupku (predlagatelj: Ranko Ostojić, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o kaznenom postupku koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Ranko Ostojić, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 16. ožujka 2018. godine, iz sljedećih razloga:

Vlada Republike Hrvatske uvodno navodi da je slijedom obveza usklađivanja domaćeg kaznenog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno prijenosa u hrvatsko zakonodavstvo odredbi Direktive 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima (u daljnjem tekstu: Direktiva), Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 70/17), u procesnom zakonodavstvu Republike Hrvatske izmijenjen članak 208. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11 – pročišćeni tekst, 91/12 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17, u daljnjem tekstu: ZKP/08), te su dodani novi članci 208.a i 208.b.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 70/17) dotadašnji članak 208. Zakona o kaznenom postupku izmijenjen je na način da je smisleno podijeljen na tri odredbe:

- članak 208. – propisuje prikupljanje obavijesti od građana
- članak 208.a – propisuje ispitivanje osumnjičenika od strane policije
- članak 208.b – propisuje način prikupljanja obavijesti od osoba zatečenih na mjestu počinjenja kaznenog djela s elementima nasilja ili kaznenog djela koje predstavlja prijetnju javnoj sigurnosti, a ima saznanja o okolnostima počinjenja djela ili počinitelju.

Navedene izmjene predstavljaju veliki zaokret u odnosu na dotadašnji tzv. tradicionalni model prikupljanja obavijesti od osoba za koje postoji niski supstrat sumnje da su počinitelji određenog kaznenog djela. Naime, do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 70/17) osoba koja se sumnjičila da je počinitelj određenog kaznenog djela ostvarivala je pravo na branitelja, kao i druga zakonom propisana prava, tek u trenutku svoga uhićenja, koje se u pravilu provodilo kada je već postojao visoki stupanj sumnje da je upravo ta osoba počinila kazneno djelo. Navedenim izmjenama svakom osumnjičeniku je kod poduzimanja bilo koje radnje sa svrhom dokazivanja ili otklanjanja njegova sudjelovanja u kaznenom djelu policija dužna osigurati sva zakonom propisana prava, pa tako i pravo na odvjetnika, a sve kako bi se i u najranijoj fazi policijskog postupanja osiguralo pravo takve osobe od samooptuživanja.

Samo ispitivanje osumnjičenika nije dokazna radnja, već autonomna ovlast policije, koju policija poduzima tijekom provođenja izvida, a radi razjašnjenja sumnje koja postoji u odnosu na osumnjičenu osobu. Hoće li ispitivanje osumnjičenika biti dokaz ovisi o odluci nadležnog državnog odvjetništva, ali i o kvaliteti tako provedene radnje, što je dodatni motiv policiji da ispitivanje osumnjičenika provede što kvalitetnije.

U odnosu na predloženu izmjenu članka 208. stavka 2. ZKP/08, Vlada Republike Hrvatske ponavlja kako je članak 208. ZKP/08 izmjenama i dopunama iz 2017. godine izmijenjen na način da se njime regulira isključivo policijsko prikupljanje obavijesti od građana. Kada bi se prihvatila predložena izmjena zapravo bi se člankom 208. stavkom 2. omogućilo prikupljanje obavijesti od osoba koje su u pritvoru radi otkrivanja kaznenih djela u odnosu na koja je upravo ta osoba osumnjičenik, a što zapravo predstavlja ispitivanje osumnjičenika od strane policije što je regulirano u članku 208.a ZKP/08. Naime, sukladno članku 202. stavku 2. točki 1. ZKP/08 osumnjičenik je osoba u odnosu na koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo i protiv koje policija ili državno odvjetništvo poduzimaju radnje radi razjašnjenja te sumnje.

Upravo iz razloga jer su prikupljanje obavijesti od građana i ispitivanje osoba u svojstvu osumnjičenika dvije različite postupovne situacije koje zahtijevaju različito uređenje, te su dvije radnje razdvojene u dva članka (članci 208. i 208.a ZKP/08) i za poduzimanje svake od njih su propisana posebna postupovna pravila.

U odnosu na predloženu izmjenu članka 208. stavka 5. ZKP/08, Vlada Republike Hrvatske navodi kako je odredba članka 208. stavka 5. ZKP/08 rezultat transpozicije članka 2. stavaka 1. i 3. Direktive. Naime prilikom rada na Direktivi u radnoj skupini pri Vijeću Europske unije, kao posebno važna ukazala se i potreba uređivanja situacija u kojima se tijekom prikupljanja obavijesti ustanovi kako u odnosu na određenu osobu postoje osnove sumnje u počinjenje kaznenog djela, što je u praksi dosta čest slučaj. Od navedenog trenutka navedena osoba postaje osumnjičenik i stječe sva prava koja joj pripadaju sukladno Direktivi. Stoga je sada

člankom 208. stavkom 5. ZKP/08 izričito propisano i postupanje policije u slučaju da se tijekom prikupljanja obavijesti pojave osnove sumnje kako je upravo osoba od koje se te obavijesti prikupljaju počinila ili sudjelovala u počinjenju kaznenog djela. Slijedom navedenoga, sukladno Direktivi, ali i praksi Europskog suda za ljudska prava, svaki osumnjičenik ispituje se uz nužne pouke o pravima i uz sva jamstva zakonitosti provođenja ispitivanja, neovisno o tome kada je određena osoba postala osumnjičenik, odnosno od kojeg trenutka postoje osnove sumnje da je ta osoba počinila kazneno djelo.

S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske osobito ističe da je člankom 2. stavkom 3. Direktive izričito propisano da se navedena odredba primjenjuje i na osobe koje nisu osumnjičenici, a koje tijekom ispitivanja od strane policije postaju osumnjičenici. Pritom Vlada Republike Hrvatske napominje da se pod pojmom „ispitivanje“ smatra svako ispitivanje osumnjičenika o okolnostima kaznenog djela i u vezi s kaznenim djelom, dok se pod „preliminarnim ispitivanjem“ smatra samo utvrđivanje istovjetnosti, prometna kontrola, provjera posjedovanja oružja i sl.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske zaključno ističe kako bi prihvaćanje predmetnog prijedloga bilo u koliziji s odredbama Direktive, budući da se predlaže da se prema pojedinim osobama, za koje postoje osnove sumnje da su počinile kazneno djelo i protiv kojih policija poduzima radnje radi razjašnjenja te sumnje, čime su nedvojbeno u statusu osumnjičenika, postupa kao prema građanima od kojih se prikupljaju obavijesti jer imaju saznanja o određenom kaznenom djelu odnosno da se omogući obavljanje „obavijesnih razgovora“ s osumnjičenicima, što je neprihvatljivo u smislu odredbi Direktive.

Stadij prikupljanja obavijesti od strane policije od velike je važnosti za daljnji tijek postupka jer dovodi do otkrića dokaza koji će se koristiti u kaznenom postupku i u konačnici mogu rezultirati osudom za kazneno djelo. Stoga je vrlo važno svakog osumnjičenika od trenutka od kojeg u odnosu na njega postoje osnove sumnje da je počinio kazneno djelo, poučiti o njegovim pravima i omogućiti efektivno korištenje tim pravima te voditi računa da je svako postupanje prema osumnjičeniku u ovoj fazi postupka u cijelosti zakonito te provedeno uz potpuno poštivanje prava obrane sukladno Zakonu o kaznenom postupku.

Upravo iz navedenog razloga dostavljeni prijedlog ne može se prihvatiti, budući da primjenom odredbe članka 208. Zakona o kaznenom postupku na predloženi način ne bi bilo moguće osigurati poštivanje svih propisanih procesnih prava osumnjičenika, a koji predstavljaju dodatno jamstvo zakonitosti postupanja policije.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković